

Af Henrik H. Brandt,
direktør for Idrættens
Analyseinstitut

På vej ud af kampen?

Man kan vælge at betragte det som en sejr for Vestens kultur og traditioner, at nye stærke magter i Mellemøsten, Asien, tidligere Sovjetrepublikker og andre dele af kloden er så begejstrede for den vestlige idrætskultur, at de gerne satser milliardbeløb på at erobre de største internationale sportsbegivenheder og de mest indflydelsesrige poster i internationale idrætsorganisationer og Europas mest berømte sportsklubber.

Men man bør desværre nok snarere betragte udviklingen med en vis bekymring.

For motiverne for at vise den nye verdens magt og velstand frem med imponerende prestigebyggerier og arrangementer synes i lidt for mange tilfælde snarere at handle om at stive udemokratiske regimer af eller køre tvivlsomme figurer i stilling til egen vinding i kølvandet på idrættens prestige og folkelige gennemslagskraft.

Hvis kapløbet om de store begivenheder og vigtige poster sker uden hensyn til økonomisk logik eller offentlig kontrol og på bekostning af den brede folkelige forankring og idrætskultur, som idrætten i en demokratisk forståelse først og fremmest bør bygge på, er den aktuelle udvikling snarere en potentiel risiko for idrættens legitimitet og samfundsmæssige betydning end en perspektivrig erobring af nye sjæle.

Billedet er naturligvis ikke sort/hvidt. Alle nationer har krav på en andel af en så global og grænseoverskridende bevægelse som idrætten, men det er altså ikke ligegyldigt, hvad det er for en idræt, man kæmper om i fredelig kappestrid, ej heller hvilke motiver, der styrer udviklingen.

fortsættes...

Indhold:

- Vesten taber kapløbet om megaevents
- Danmark kan stadig være med
- Idrættens nye magthavere
- EU vil på banen
- Kalenderen
- Nye bøger

Foto: Jorge-11/Flickr

VM i Sydafrika var langt fra en enlig svale. De største megaevents bliver i stigende grad globaliseret.

Vesten taber kapløbet om de største sportsevents

Ikke-vestlige-lande afholder nu flertallet af idrættens megaevents. De største events forlader Europa og Nordamerika og udfordrer Vestens traditionelle dominans. Drivkraften er prestige og profilering af lande og regimer.

Af Søren Bang, Idrættens Analyseinstitut

Globaliseringen har turbomotoren på i idrættens verden. Med tiltagende hastighed flytter de største sportsevents i disse år væk fra den olympiske sports gamle kerneområder som Europa, Nordamerika og til dels Japan, viser en opgørelse fra Idan.

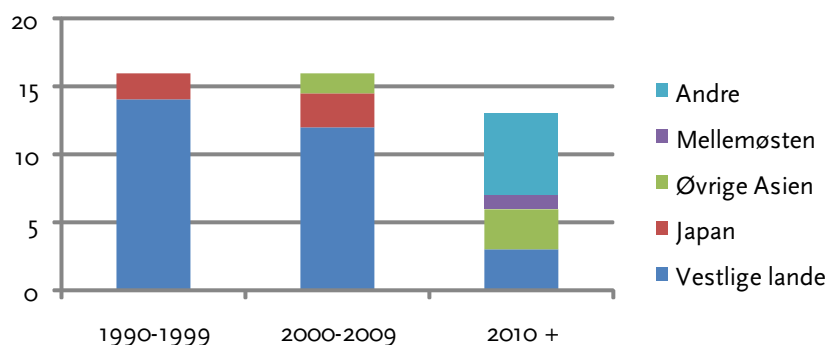
For blot 10-20 år siden var det undta-

gelsen, at de største sportsevents som OL eller VM i fodbold blev afholdt i ikke-vestlige lande.

I dag er billedet vendt på hovedet. De mest eksponerede og kommercielt stærke events forlader Vesten til fordel for nye lande med globale ambitioner, voksende økonomier og velpolstrede eventbudgetter.

fortsættes...

Figur 1: Placering af fem megaevents (antal events pr. område)

Kun tre ud af i alt 13 OL og VM-arrangementer i fodbold, atletik og svømning er siden 2010 placeret i Vesten, dvs. i de nuværende EU-/EFTA-lande, Nordamerika eller Australien/New Zealand. 'Andre' dækker over øvrige Europa, Afrika syd for Sahara og Mellem-/Sydamerika.

Advarselslamperne blinker. Der er et stigende gab mellem sportens største events og mest prestigefulde organisationer og den langt bredere dagsorden om at fremme idrætsdeltagelse, frivillighed og – dybest set – demokratiske, tillidsfulde og åbne relationer mellem mennesker gennem idræt.

I den sammenhæng er det perspektivrigt, at EU efter ratificeringen af Lissabontraktaten har fået langt bedre muligheder for at spille en idrætspolitisk rolle. Danske politikere og organisationer bør presse på for at få EU til at bruge sin nyvundne indflydelse til at kæmpe for mere demokratiske, gennemsigtige og åbne idrætsorganisationer og til at fremme en idrætspolitik, der bygger på viden og dokumentation snarere end tomme floskler og lobbyvirksomhed fra idrættens mest magtfulde internationale organisationer.

EU har en vigtig fremtidig rolle at spille for idrætten, og Danmark kan få en vigtig rolle at spille i udformningen af EU's politik på idrætsområdet.

Det handler ikke kun om fine erklæringer, men også om praktisk handling – eksempelvis i forhold til den idrætspolitiske dagsorden, når Danmark efter nytår overtager formandsposten i EU. Ellers kan EU-landene snart være på vej ud af kampen på den globale idrætspolitiske scene.

Kriminelle tager kontrollen i sport

Sportens integritet er i risiko for at blive undergravet af en kriminel underverden, der ikke alene tjener stort på at sælge ulovlige dopingmidler, men også er involveret i hvidvaskning af penge, bestikkelse og andre former for korruption, lyder det fra WADA's generalsekretær, David Howman.

I en tale ved den internationale dopingkonference 'Tackling doping in sport 2011' i London understregede han, at den kriminelle underverdens øgede indblanding i dopinghandel er en af de største udfordringer i dagens kamp mod doping.

Ifølge David Howman er de kriminelle tiltrukket af enorme profitter og en minimal risiko for at blive fanget.

"For en investering på 100 dollars kan du måske få alt mellem 10.000 og 100.000 dollars retur," sagde Howman og gentog sin tidligere advarsel om, at de samme folk fra kriminelle miljøer arbejder på flere niveauer.

Howman opfordrede derfor til, at man i kampen mod de kriminelle ikke forsøger at genopfinde den dybe tallerken, men i stedet tager afsæt i modellen for WADA og skaber et bredere agentur, der giver mulighed for over en bred kam at bekæmpe såvel doping som illegale spil og andre former for korruption.

Placeringen af de mest globale mega-events som sommer- og vinter-OL, VM i fodbold, atletik og svømning viser udviklingen: Mens Vesten og Japan tilsammen sad på alle værtskaberne i 1990'erne, tegner disse områder sig for under en fjerdedel af værtskaberne efter 2010 (figur 1).

Kun OL i London til næste år og VM i svømning i Barcelona i 2013 står for døren, mens FIFAs nylige tildeling af VM-slutrunderne i fodbold til Rusland i 2018 og Qatar i 2022 samt IOC's valg af Rio de Janeiro som OL-vært i 2016 er de mest iøjnefaldende eksempler på udflagningen.

Men også inden for en række økonomisk stærke og meget professionaliserede sportsgrene bliver de mest attraktive events i stigende grad globale.

Et eksempel er Formel 1, som rykker mod øst med speederen i bund (figur 2). Hvor der i 2000-sæsonen blot blev afviklet tre løb i VM-cyklussen uden for Europa, Nordamerika og Australien, var Kina, Singapore, Sydkorea, Tyrkiet, Abu Dhabi og Bahrain ti år senere kommet ind løbskalenderen. Knap halvdel af sæsonens 19 løb bliver nu afviklet i ikke-vestlige lande.

Et lignende mønster ser man i tennis, hvor især kvindernes professionelle WTA-tour er blevet global.

For ti år siden lagde kun Tokyo anlæg til en topturnering uden for Vesten. I 2010 blev fire af de 14 største turneringer inklusive de fire faste grand slam-turneringer spillet i Mellemøsten og Asien.

Kunderne flytter væk

Udviklingen genkender direktør Lars Haue-Pedersen fra det internationale konsulentfirma TSE Consulting, der fra hovedkvarteret i Lausanne og en række regionale kontorer rundt om i verden bl.a. assisterer ansøgere af store sportsevents – fra ansø-

Om opgørelsen

Idan har registreret placeringen af alle OL samt verdensmesterskaber i de aktuelle olympiske sommerdiscipliner fra og med 1990 frem til i dag - herunder også VM-arrangementer, der endnu ikke er afholdt.

I bruttoopgørelsen indgår desuden VM i ishockey (herrer), VM i kunstskejteløb, Rugby Unions world cup og world cup'en i cricket (herrer).

Placeringen er opgjort i fem områder: Vesten, Japan, Øvrige Asien, Mellemøsten (inklusive Tyrkiet) samt 'Andre'. Sidstnævnte omfatter resten af Europa (bl.a. tidligere sovjetrepublikker), Afrika syd for Sahara samt Mellem- og Sydamerika.

Ved delte mesterskaber på tværs af regioner (Fx fodbold-VM i Japan/Korea) tæller det i hvert område som et halvt VM.

gere i OL-klassen til mindre organisationer som Sport Event Denmark herhjemme.

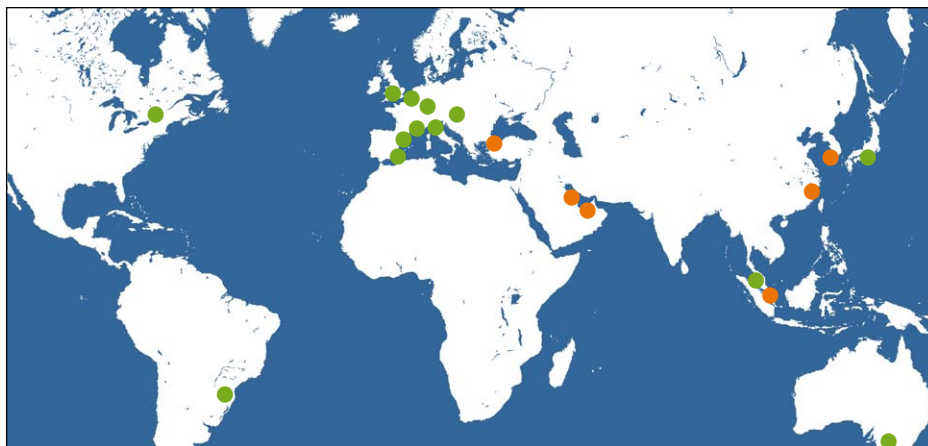
"Helt banalt ser vi det jo ved, at vore kunder flytter væk fra Europa. Hvor vi for fem år siden havde klart størstedelen af kunderne i Europa, har vi nu størstedelen uden for Europa. Vi åbner kontorer i Brasilien, i Qatar, i Singapore, i Nordafrika, men ikke i Europa," siger Lars Haue-Pedersen.

Også i Sport Event Denmark oplever direktør Lars Lundov, at markedet for store sportsevents er blevet større. Det gælder klassiske sportsevents som VM, men også de mest prestigefulde konferencer og møder i den internationale sportsverden.

"Vi oplever en øget konkurrence fra lande, som for ti år siden ikke var eventaktive. Et godt eksempel var, da vi bød på IOC-kongressen. Vi bød flere gange, men da vi vandt værtskabet i 2009 var vi oppe

fortsættes...

Figur 2: Formel 1 rykker mod øst (løb i 2010-sæsonen)

Fordelingen af grandprixer i Formel 1 i sæsonen 2010. De nye løb, der er kommet på kalenderen siden 2000 (orange prikker), ligger alle i mellemøstlige eller asiatiske lande.

Kinesisk stadiondiplomati

Kinesisk og costaricansk kultur mødtes i en overdådig ceremoni, da Costa Ricas store moderne stadion med plads til 35.000 tilskuere blev åbnet i slutningen af marts. Et byggeri til 100 mio. dollars betalt af Kina og et nyt symbol på relationerne mellem de to lande.

Costa Ricas nye nationalstadion er det seneste eksempel på Kinas globale 'stadiondiplomati'. Gennem en årrække er kinesisk finansierede stadionbyggerier skudt op rundt om i verden, særligt i afrikanske lande som Zambia, Mozambique og Zimbabwe.

Stadionbyggerierne indgår i Kinas diplomatiske fremstød, hvor landet på overfladen blot skaber 'uforpligtende venskaber' til forskellige stater. Under overfladen handler det i høj grad om realpolitik.

Kina ønsker gode relationer til landenes regeringer for at sikre sig bredere politisk støtte internationalt. Desuden sidder de sponsorerede lande ofte på store naturressourcer, som Kina er interesseret i at udnytte.

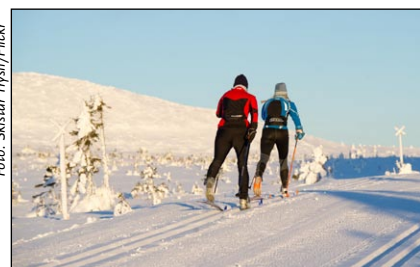

Foto: Skistar Tysil/Flickr

Norsk strid om idræt og sundhed

En norsk rapport, der rejser tvivl om effekten af at fremme fysisk aktivitet gennem statens støtte til idrætsorganisationer, har skabt heftig debat i Norge.

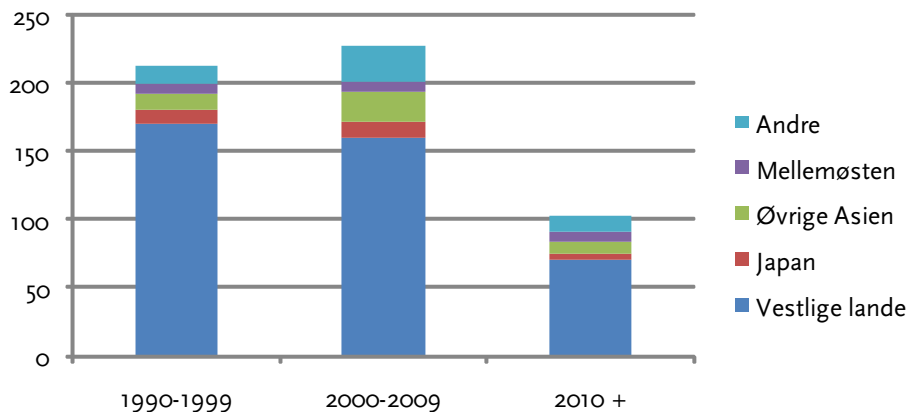
Rapporten 'Fysisk aktivitet: omfang, tilrettelegging og sosial ulikhet' konkluderer, at tilslutningen til de traditionelle idrætsgrene i Norge er stagneret, og at den organiserede idræt i dag domineres af børn/unge, mænd og socialt bedrestillede. Omvendt vokser tilslutningen til friluftsliv, målrettet træning og selvorganiserede idrætsformer i nye, bredere målgrupper.

Derfor er der ifølge rapporten sociale og folkesundhedsmæssige perspektiver i at bruge flere tipsmidler og andre offentlige ressourcer på at fremme idrætten uden for Norges Idrætsforbund.

Rapportens kritik af den organiserede idræt bliver dog samtidig hårdt angrebet. Bl.a. af den idrætspolitiske kommentator Hans B. Skaset, som mener, at det norske svar på Sundhedsstyrelsen, Helsedirektoratet, med rapporten truer foreningsidrætten.

"Helsedirektoratet vil skabe mere sundhed i Norge ved at stjæle det økonomiske fundament for idrætsorganisationernes store succes blandt børn og unge," skriver han på Sportsanalyse.no.

Figur 3: Vesten står stadig stærkt i de øvrige VM-events

Mens Vesten mister de største sportsevents, er tilbagegangen mindre dramatisk blandt de øvrige VM- og World Cup-arrangementer: 70 af 102 afholdte/tildelte events efter 2010 ligger i vestlige lande. Det lave samlede antal events efter 2010 afspejler, at mange endnu ikke er placeret.

imod Korea, Singapore, Taiwan, Egypten foruden Athen og Riga fra Europa," siger Lars Lundov.

Det handler om profilering

En forklaring på, at mange lande kæmper om sportsevents, kan være den banale, at flere har infrastruktur og økonomisk råstyrke til at huse dem. Eventaktive lande som Brasilien, Qatar, Kina og Korea er f.eks. alle præget af voksende økonomier. Omvendt er de fattige afrikanske lande syd for Sahara på nær det rigere Sydafrika helt fraværende på eventlandkortet.

Men hvorfor bruge milliarder på stadionfaciliteter og events i lande, der ofte på trods af den økonomisk vækst kæmper med store sociale udfordringer, og som økonomisk stadig har et hul at lukke til Vesten? Ifølge Lars Haue-Pedersen handler det i høj grad om at ændre vestlige fordomme og positionere sig globalt.

"Når folk tænker på Qatar, tænker de på store events og vilde arrangementer, hvorimod Saudi Arabien bare står for islamisk konservatisme. Landene vil gerne ses som moderne. De hader den stereotype opfattelse, man har af dem i den gamle verden. Men det tager lang tid at blive moderne; det er nemmere at influere på omverdens opfattelse – og her hjælper sport og sportsevents," siger Lars Haue-Pedersen.

"De er en måde at lave et shortcut i den måde, som andre ser på én. Man kan rykke år frem i løbet af tre uger. Folk ser i dag lidt anderledes på Sydafrika (vært for fodbold-VM i 2010, red.), end de gjorde for et år siden. Er det nok? Ja, det tror jeg faktisk. De har en masse fodboldstadioner, der står tomme og vil forfalde fra nu af. Men det er peanuts i forhold til en forøgelse af eksporten på en halv pct."

Ønsket om at spejle sig i Vesten kan samtidig forklare, hvorfor de største events med mest mediebevågenhed og prestige også er de mest attraktive. Det gælder ikke mindst Formel 1, der som tilbagevendende begivenhed er særligt attraktiv.

"Formel 1 er et klassisk eksempel på det, der sker. Formel 1 står på mange af de nye markeder som det mest cool, og samtidig giver det ikke kun giver mediebevågenhed i den weekend, det køres. Man kommer med i 'klubben'. Man får et stempel på, at ens land eller by 'er noget'. Det er utroligt vigtigt for et lille land som Abu Dhabi eller Bahrain at være med i Formel 1, for derfra kører man videre til Japan, til Melbourne, til England," siger Lars Haue-Pedersen.

Europa sidder stadig på mindre events

At der på de nye eventmarkeder er mest fokus på megaevents, fremgår også af Idans opgørelse. Freagter man de største events og ser på eventlaget nedenunder, er udviklingen mindre dramatisk (figur 3).

Vesten har stadig fat i cirka syv ud af ti VM-events i de sommerolympiske discipliner, der i opgørelsen er suppleret med enkelte events uden for det sommerolympiske program. En andel, der har været nogenlunde konstant siden 2000.

Det kan ændre sig i de kommende år, men geografiske, klimatiske og kulturelle forhold arbejder imod en globalisering af alle idrætsgrene. F.eks. kræver alpint skiløb sne og bjerge, hvilket – endnu da – er en barriere for selv den mest sportsglade oliesheik. Desuden kan tilknytningen til en særlig idrætskultur virke dæmpende på eventspredningen. Amerikansk fodbold, baseball og cricket er gode eksempler.

fortsættes...

Danmark langt fra indflydelse i IOC

At afholde en organisatorisk vellykket kongres for Den Internationale Olympiske Komité (IOC) og beværte IOC's knap 3.000 gæster fra alle verdenshjørner er ikke et springbræt til en højere status i det olympiske hierarki.

Dansk idræt må igen i 2011 nøjes med perifere placeringer i IOC's arbejdsudvalg – også kaldet kommissioner – trods målsætningen om at benytte kongressen til et idrætspolitisk avancement. Fire danskere har beholdt deres pladser:

HKH Kronprins Frederik har plads i 'Sport for All'-udvalget, hvor han om nødvendigt kan søge gode råd hos den forhenværende DIF-formand Kai Holm, der herudover også har sæde i Udvalget for Internationale Relationer.

Næste generation Holm med fornavnet Jens har beholdt sit sæde i Udvalget for Kvinder og Idræt. Han arbejder i Lausanne som direktør for International Masters Games.

I udvalget sidder også Tine Rindum Teilmann, som er den mest centralt placerede idrætspolitiker af de fire danskere. Hun er medlem af bestyrelserne i både DIF og Dansk Handicap Idræts-Forbund samt formand for kvindeudvalget i International Paralympic Committee.

Kendetegnende for udvalgene med dansk repræsentation er deres store antal medlemmer, mens der er relativt få medlemmer i magtfulde udvalg som finansudvalget, det juridiske udvalg og det udvalg, som nominerer nye medlemmer til IOC.

Sepp Blatter får modkandidat

Sepp Blatter får for første gang siden 2002 en seriøs modkandidat, når han på kongressen den 1. juni 2011 for tredje gang søger genvalg som præsident for det internationale fodboldforbund, FIFA.

61-årige Mohamed Bin Hammam, der er præsident for det asiatiske fodboldforbund AFC, har officielt annonceret sit ventede kandidatur.

Bin Hammam vurderer selv sine chancer mod Sepp Blatter, der har siddet solidt i formandsstolen siden 1998, som 50 procent. Bl.a. kan han støtte sig til sit hjemland Qatars succesfulde bud på VM i fodbold i 2022.

Læs også om Bin Hammam i artiklen på side 5.

Tilbage til 'moderskibet'

Men generelt har det større marked for sportsevents styrket eventudbydere, typisk de internationale specialforbund, der har fået flere kunder i butikken – kunder, der ofte kommer fra lande med centraliserede og hurtige beslutningsgange og en tilsvarende svag demokratisk opposition.

Samtidig kan udviklingen svække Vestens indflydelse i international idræt.

"De lande, der arrangerer store events og investerer meget i sporten, vil begynde at søge indflydelse i organisationerne," vurderer Lars Haue-Pedersen, der kalder Mohamed Bin Hammams kandidatur ved det kommende FIFA-præsidentvalg et lysende klart eksempel (læs også Jens Weinreichs artikel på side 5).

Men de ombejlede megaevents kan løbe ind i problemer, hvis bevægelsen væk fra Vesten går for stærkt.

For det er stadig Vesten, som gennem sponsorer og tv-rettigheder sidder tungt på sportens indtægtsgrundlag, og det er

stadig tilknytningen til den vestlige verden, der kaster glans over de store events.

"Værdien af eventen risikerer at falde. Måske har FIFA begået en stor fejltagelse ved at lægge to VM'er efter Brasilien ud i det, man kan kalde nye markeder. Det kan måske blive dødsstødet for fodbold-VM, for 90 pct. af indtægterne til fodbold kommer stadig fra Europa. Fans kan begynde at sige, at det der VM er sådan noget underligt ulands-udviklingshjælp, og man vil overhovedet ikke tage dertil," siger Lars Haue-Pedersen, der mener, at de store events med mellemrum skal tilbage til 'moderskibet', dvs. Vesten, og tankes op.

"Det var jo VM i Tyskland, der gav energi og fokus tilbage til fodbold-VM. Det var altså ikke Sydafrika. Det er derfor ikke godt for Rusland, at VM kommer til dem efter at have været i Brasilien og Sydafrika. Det er sådan lidt second class i forhold til prestige. Så jeg tror, at FIFA begik en fejltagelse."

Sport Event Denmark: Det bliver ikke lettere

Selv om den globale konkurrence bliver skærpet, kan og bør Danmark stadig gå efter internationale sportsevents, mener Sport Event Denmarks direktør.

I de senere år har Danmark bl.a. været vært for VM i brydning, taekwondo, banecykling og curling, mens VM i landevejscykling står for døren. Den serie kan trods den skærpede konkurrence blive længere, mener Lars Lundov, direktør for Sport Event Denmark, der arbejder for at tiltrække events til landet.

"Det bliver ikke lettere, men jeg tror bestemt, at vi fortsat har masser af muligheder. For i modsætning til nogle af de nye lande, der popper op og vil have en given event, har vi gennem en lang periode kunnet dokumentere, at vi kan huse begivenheder i Danmark. Hertil kommer, at vi i Danmark har en professionel, strategisk og succesrig bidding-model, der har vist sit værd mange gange."

Men det bliver dyrere at hente events hjem?

"Det er forskelligt fra forbund til forbund. Men det bliver ikke billigere. Det kan være rights fees, som forbundene sætter op (direkte betaling for at få eventen). Derudover kan forbund kræve, at bestyrelsen skal have betalt overnatning på et femstjernet hotel til bestyrelsen eller andre ting. Tv- og sponsorindtægter tager de normalt også selv. Der er derfor events, hvor værten reelt kun har entreindtægten, og hvad den pågældende vært kan få af offentlige tilskud.

Betyder det, at Danmark fremover må indstille sig på kun at gå efter mindre events?

Lars Lundov:
De største VM-events er uden for dansk rækkevidde, men ikke de lidt mindre events i laget derunder.

"Jeg mener, at vi kan og skal bevæge os på det eventniveau, som vi på det seneste har bevæget os på. Vi taler ikke om mega-events som fodbold-VM, atletik-VM og det store svømme-VM. Her har vi bare ikke de fornødne faciliteter. Men på niveauet under – det kunne være ishockey-VM, håndbold-VM, cykel-VM eller VM i kortbanesvømning – der mener jeg bestemt, at vi kan lege med. Hvis analysen viser, at der er god samlet økonomi, og eventen giver mening hele vejen rundt, hvorfor skulle vi så ikke gå efter et VM, selv om vi oplever en øget konkurrence fra nye lande?"

Bestikelse har været diskuteret i forhold til bl.a. FIFA's tildeling af VM. I hvilket omfang oplever du selv korruption som et problem?

"Der går sladderhistorier i systemet i ny og næ. Men i forbindelse med de kampagner, vi har kørt, har vi ikke nogen eksempler på, at konkurrenterne har brugt ufine tricks – og det er ikke noget, vi selv tager i brug!"

Briter vil udnytte EU

I en helt aktuel rapport fra det britiske parlament 'Grassroots Sport and The European Union' analyserer EU-udvalget i det britiske Overhus mulighederne for at udnytte idrættens nye placering i EU-samarbejdet konstruktivt.

I rapporten hedder det blandt andet, at EU kan spille en rolle i forhold til udveksling af best practice på områder som idrætsdeltagelse, frafald og involvering af socialt udsatte.

Rapporten henviser specifikt til de skandinaviske og tyske erfaringer på området.

Flere af rapportens vidner fra idrætsverdenen henviser samtidig til, at den europæiske dagsorden er for domineret af "særligt fodboldorganisationer og olympiske organisationer uden det fornødne niveau af forståelse for, hvordan man styrker græsrodsidrætten".

"Der mangler en reel græsrodsstemme i debatten," hedder det blandt andet i rapporten, der har en lang række anbefalinger til at styrke breddeidrætsarbejdet gennem EU-samarbejdet.

Foto: Pajfoto/AP/Arije Niedringhaus

Med lette trin op på sejrspodiet i Zürich: Den russiske premierminister Vladimir Putin er blevet en central figur i international idræt i takt med, at han har skaffet flere store sportsevents til Rusland.

Idrættens nye magthavere

Analyse: Putins indtog i den olympiske verden og tildelingen af fodbold-VM til Rusland og Qatar skærer det ud i pap: Alt er til salg i international idræt, og magten flytter væk fra Vesten med stormskridt.

Af Jens Weinreich, freelance journalist

I russiske medier blev der for nylig spekuleret over premierminister Vladimir Putins 'embedstræthed'. Vil han stadig dominere Rusland og forsøge at blive præsident igen til næste år? Eller vil han give plads til, at hans partner Dimitrij Medvedev kan få sin anden præsidentperiode? Keder det den 59-årige Putin at regere? Hvad kunne ellers stimulere ham? De journalistiske stjernetydere i Kreml bragte to muligheder på banen: Jobbet som generalsekretær for De Forenede Nationer (FN) og præsidentposten i den Internationale Olympiske Komité (IOC).

Normalt ville sådanne overvejelser kun udløse medfølelse i den olympiske verden. IOC-eksperter ville afsluppet påpege: For at blive IOC-præsident måtte Putin først blive medlem af IOC. Det kunne – teoretisk set – ske på IOC-sessionen i 2012 i London. Og herefter? I 2013 bliver en ny IOC-præsident valgt som efterfølger for Jacques Rogge, der afgår efter tur. Normalt ville sådanne russiske magtspil som sagt kun udløse et træk på

smilebåndet. Men i tilfældet Putin bliver der ikke leet. Der forstummer alle grin. Der regerer frygten.

Mange mener, at Vladimir Putin allerede er den mægtigste mand i den olympiske verden. En mand, der sådan uden videre fik valgt sin rumænske judokammerat Marius Vizer til formand for det internationale judoforbund. Ikke at forglemme selvfølgelig, hvordan Putin i juli 2007 på IOC's generalforsamling i Guatemala nærmest i næsering førte IOC-chef Rogge rundt i manegen. Putin fløj ind med sit store følge, modtog dusinvis af IOC-medlemmer, uddelte alle former for løfter, som oligarkerne eller Gazprom-koncernen sandsynligvis også havde betalt for, bøjede sandheden til ukendelighed og fløj hjem som olympisk mester. Sotji, hans residensby ved Sortehavet, blev tildelt vinter-OL i 2014.

Putins triumftog

Siden da har Putin lavet en deal med Bernie Ecclestone og trukket Formel 1 til Sotji. Universiaden for universitetsatleter, denne

fortsættes...

Foto: ND Strappier/Flickr

Online-spil til debat i EU

Europa-Kommissionen har udsendt et såkaldt 'Green Paper', der lægger op til en bred debat om fremtidens europæiske spillemarked med inddragelse af bl.a. den kommercielle spilleindustri, nationale spillemonopoler samt sports- og medieorganisationer.

Formålet er at indhente viden og erfaringer, som Kommissionen kan bruge til at skabe afklaring på området for online-spil.

I 2008 lå omsætningen for online-spil på 6 mia. euro i EU, og omsætningen forventes at stige til mere end det dobbelte inden 2013.

Men selv om markedet er stort og voksende, er der ingen EU-lovgivning på området. I stedet opererer de enkelte EU-lande med vidt forskellige reguleringer af spillemarkedet.

De forskellige nationale tilgange til lovgivning på området kombineret med online-spillenes grænseoverskridende karakter udgør en stigende udfordring for EU's indre marked.

Både de nationale, ofte statsejede, spiludbydere, og de kommercielle aktører på området hilser Kommissionens høring velkommen.

DIF efterlyser EU-handling

Danmarks Idræts-Forbunds formand, Niels Nygaard, efterlyser i en kommentar i nyhedsbrevet DIF-Opinion handling fra den danske kulturminister på idrætsområdet, når Danmark fra nytår overtager formandsposten i EU i et halvt år.

”Rummet for at føre idrætspolitik for Danmark er stort. Vi skal blot selv vise vilje til at fylde rummet ud med idrætspolitiske visioner. Aktuelt er det EU-kommissionen, der har bukserne på, når idrætsdagsordenen i Europa skal skrives. Og kommissionen trænger i den grad til politisk modspil, så idrætten kan udvikle sig i Europa,” skriver Niels Nygaard i sin kommentar.

DIF opfordrer særligt Kulturministeriet til at arbejde med at sætte en dagsorden i forhold til den brede idrætsdeltagelse og i forhold til at få sat en afgrænsning for ’idrættens specifikke natur’. Det sidste skal forhindre, at det bliver EF-Domstolens afgørelser mere end idrætspolitiske visioner, der afgør fremtidens idrætspolitik i Europa.

Læs også artiklen på side 8.

Sejrssikker fløj Emiren af Qatar til Zürich for at modtage VM-værtskabet i 2022. Det hjælper næppe FIFA-præsident Blatter (th.), som til juni udfordres af Mohamed Bin Hammam, barndomsven af emiren.

lille mundfuld, bliver afholdt i 2013 i Kazan. Samme år arrangerer Moskva VM i atletik. Men det største kup lavede sportskammerat Putin den 2. december 2010 i Zürich, da bestyrelsen for det internationale fodboldforbund FIFA tildelte Rusland VM i 2018 under skandaløse omstændigheder – selvfølgelig skal der også spilles VM-kampe i Sotji.

Putin havde ellers skabt en del forvirring i opløbsfasen i begyndelsen af december, da han undlod at møde op foran FIFAs eksekutivkomité inden valget og som et andet orakel lod meddele, at han ikke ville lægge urimeligt pres på medlemmerne. Hvilken finte! På det tidspunkt havde han i ugerne forinden haft møder med mere end halvdelen af FIFAs bestyrelsesmedlemmer. I Moskva havde Vjatjeslav Koloskov, mangeårigt medlem af FIFAs eksekutivkomité, allerede længe før den 2. december, gjort klart, at afgørelsen var truffet – til fordel for Rusland, selvfølgelig.

Sådan blev det. Og mens FIFA-præsident Joseph Blatter i Zürichs messecenter annoncerede Rusland og Qatars (2022) sejr, sad Putin allerede på et fly til Schweiz. Om aftenen var scenen hans alene. Foran den samlede verdenspresse besteg han på lette fødder trinene op til podiet. Han hilste afslappet på schweizertysk. En lille time tog Putin imod journalisternes spørgsmål. Han demonstrerede sin magt, han fejrede sin succes.

Især spiderne i Putins magtapparat og de oligarker, der underkaster sig hans vilje, profiterer af alle sportsprojekterne i Rusland, hvoraf mange fortærer dusinvis af milliarder euro fra statskassen. En af disse

oligarker, Chelsea FC-ejer Roman Abramovitch, stillede i Zürich op til venskabelig gruppefotografering, ikke kun med Putin. ”Jeg forventer, at hr. Abramovitch investerer i projektet,” doserede Putin. Russerne lo højtlydt.

De såkaldte investeringer fra oligarkerne bliver hentet hjem gennem alle mulige statslige privilegier og tilskud – dermed er profitten under strengen garanteret. Det gælder Abramovitch og VM, som det gælder milliardæren Oleg Deripaska, der ikke kun ejer en slotslignende ejendom i Sotji, men også udbygger havnen og står for andre projekter. Eller det gælder Gazprom-koncernen, der i det nordlige Kaukasus står for hovedparten af de olympiske alpine pister.

Ifølge FIFA var der i øvrigt ingen, der kendte udfaldet af VM-afstemningen, da resultatet angiveligt blev opbevaret i forseglede kuverter af en notar fra bystyret i Zürich, indtil præsident Blatter åbnede dem på live-tv. Alligevel havde tv-stationen Al Jazeera, der hører hjemme i Doha/Qatar, annonceret VM-sejren i 2022 en halv time forinden. Og Dimitri Tjernisjenko, organisationschefen for vinterlegene i Sotji, tweetede i minutterne, før Blatter trak sedlen med påskriften ’Rusland’ op af kuverten: ”Yesss! We are the champions! Hurra!!!”

De vidste det. Ikke kun Al Jazeera, ikke kun Tjernisjenko. Også Putin. Hamad bin Khalifa Al-Thani, Emiren af Qatar, som Blatter har været bundet til i halvandet årti, var sejrssikker fløjet af sted mod Zürich i god tid.

fortsættes...

NYT FRA PLAY THE GAME

Temaside om Mellemøsten

På forskellige fronter har Mellemøsten sat sig på den internationale nyhedsdagsordenen. Det samme gælder i idrættens verden, hvor en række perspektiver i øjeblikket gør det interessant at vende idrætsblikket mod Mellemøsten.

Rivaliserende fodboldfans har skabt fælles front i organiseringen af oprøret i Egypten. Qatar er i de senere år gået massivt ind i kampen om de store internationale idrætsbegivenheder, ligesom landet også forsøger at sætte sig på den idrætspolitiske dagsorden ved at bl.a. at gå efter topposter i de internationale idrætsorganisationer. Det er bare nogle eksempler på, hvordan Mellemøsten lige nu er interessant på idrætsdagsordenen.

Derfor lancerer Play the Game en temaside om Mellemøsten under overskriften ’The Middle East on the move: Sport in the Arab world’. En række artikler går tæt på nogle af de mange interessante aspekter, hvor idrætten spiller en rolle i udviklingen i Mellemøsten.

Besøg *Play the Games* temaside om Mellemøsten på www.playthegame.org.

Call for papers til fodboldkonference

I forbindelse med U/21-EM i fodbold, hvor Danmark er vært, afholder Aarhus Universitet, Idan/Play the Game og Update konferencen 'Challenges for football'.

Konferencen har lavet et call for papers, og interesserede kan indsende abstracts frem til den 15. april 2011.

Konferencen samler forskere, journalister og andre interessenter til at diskutere nogle af de aktuelle emner på fodbold-dagsordenen under følgende temaer: Finansiel regulering, sundhed, den perfekte spiller og teknologi/innovation.

Konferencen finder sted på Aarhus Universitet den 20.-21. juni 2011 under EM-slutrunden.

Læs mere om konferencen og 'call for abstracts' på www.playthegame.org.

RUNDT OM IDAN

Inspirationskatalog fra KUM

Kulturministeriet har udgivet 'Inspirationskatalog – 7 timers idræt og motion om ugen for børn og unge', som præsenterer en række konkrete eksempler på initiativer, der fremmer idræt, bevægelse og fysisk aktivitet i hverdagen hos børn og unge.

Kataloget skal inspirere kommuner, skoler, daginstitutioner, foreninger og andre, der i det daglige arbejder med eller er sammen med børn og unge. Kataloget er samtidig en opfølgning på én af Breddeidrætsudvalgets anbefalinger i dets rapport fra 2009.

Idrættens Analyseinstitut (Idan) har på vegne af Kulturministeriet stået for udarbejdelsen af kataloget i samarbejde med Kulturministeriets bredt sammensatte følgegruppe for projektet samt forskere fra Institut for Idræt og Biomekanik ved Syddansk Universitet og Det nationale Videncenter KOSMOS ved University College Syd.

Kataloget lægger særlig vægt på veldokumenterede projekter, ligesom det linker til denne dokumentation i Idans vidensbank, hvor kataloget har sin egen side.

Download inspirationskataloget på www.idan.dk.

VM skrev sportshistorie

På denne 2. december 2010, hvor Rusland og Qatar blev VM-værter, blev der skrevet et særligt sportshistorisk kapitel. I mindre grad fordi FIFA dermed åbnede nye markeder, men i særdeleshed fordi disse afgørelser er omgærdet af utrolige korruptionstrykter. Stod de cirka 140 mio. schweizerfranc, der i sin tid blev betalt af sportsmarketingagenturet ISL til højtplacerede IOC- og FIFA-funktionærer, som det hidtil mest omfattende svindelsystem inden for den olympiske sport – et system, der gennem flere årtier forløb blændende og hvis ansvarlige, fra betalere til modtagere af bestikkelsen, har undvejet retsforfølgelse – kan der med FIFAs VM-afgørelse være tale om den største enkelte korruptionssag i idræthistorien.

“Korruption er misbrug af betroet magt til privat fordel,” lyder den ikke-statslige organisation Transparency Internationals definition. Det er dette korruptionsbegreb, det handler om her: Rusland, ikke kun Gazprom-gruppen, og Qatar har investeret flere hundrede mio. euro i kampagnerne. Sandsynligheden for, at der nogensinde kan fremlægges beviser for, hvordan Rusland og Qatar købte stemmer, er lille. Rusland og Qatar er ikke ligefrem mønsterdemokratier – de garanterer fortrolighed.

Forestillingen i Zürich nåede sit absurde højdepunkt, da netop Putin kritiserede engelske mediers korruptionsafsløringer som 'uacceptable'. Ikke kun Englands ansøgere havde rasende fortalt, hvordan de skulle være blevet snydt. “Tror du på det,” ville nogle vide af Putin. Han grinede. “Nej.” Ét ord måtte være tilstrækkeligt.

Magten flytter ud

Den brutalitet, hvormed Rusland og Qatars bud blev kørt igennem, har chokeret selv garvede forretningsfolk i branchen og har for selv den sidste observatør tydeliggjort de tektoniske magtforskydninger i international sport: Vesteuropa og Nordamerika, engang sportspolitikens dominerende områder, mister mere og mere indflydelse. De nye magthavere er russiske oligarker og 'superdemokrater' som Putin, kinesiske partispidsere, arabiske oliesheiker og alle mulige andre magthavere fra bl.a. de tidligere sovjetrepublikker i Centralasien, hvor talrige højtdekorerede sportsfunktionærer giver den i rollen som narkobaroner og diktatorenes fortrolige – som Gafour Rakhimov i Usbekistan, vicepræsident i det internationale amatør bokseforbund AIBA, vicepræsident for Asiens olympiske komité OCA og ifølge FBI chef for narkotikakartellet i det centrale Asien.

Offentligt tales der for tiden ikke meget om de kinesiske kommunistspidsere, der allerede i 2008 med succes organiserede de olympiske propagandalege, men insidere forventer snarere i morgen end i overmorgen et angreb på magtbasen – måske endda allerede et kandidatur til IOC-præsidentposten på sessionen i 2013 i Buenos Aires fra Ng Ser Miang (Singapore), der er af kinesisk afstamning. Én ting står klart: Disse kræfter råder over umådelige rigdomme, som de kan sætte ind målrettet. Sporten tilbyder talrige muligheder for at vinde prestige og indflydelse, at hvidvaske penge og undertiden endda med militær præcision som emiratet Qatar at udvikle et helt land til internationalt knudepunkt og nyt olympisk center. Netop nu søger Qatar VM i atletik i 2017. Doha som 'Capitale Olympique' i stedet for Lausanne; det er dagsordenen.

Kaster vi hurtigt et blik på listen over de kommende store begivenheder: 2012 finder de olympiske sommerlege sted i London, men meget mere er der ikke tilbage i de kommende år for de gamle stormagter. I 2012 venter europamesterskabet i fodbold i Polen og Ukraine, i 2014 vinterlegene i Sotji og fodbold-VM i Brasilien, i 2016 sommerlegene i Rio de Janeiro, i 2018 fodbold-VM i Rusland og sandsynligvis vinterlege i Pyeongchang (Sydkorea); det sidste kan man forvente, når IOC den 6. juli træffer sin afgørelse i Durban. I 2020 kunne sommerlegene blive afholdt i Tyrkiet (Istanbul) eller for første gang i Afrika. I 2022 fodbold-VM i Qatar. I 2026 ønsker kineserne for enhver pris fodbold-VM. I 2030, som fejring af 100-året, bliver VM med stor sandsynlighed tildelt Argentina og Uruguay.

Hvad så, Europa? I 2034 kan det måske igen lykkes at få fodbold-VM – om to og et halvt årti.

Hvad så, USA? Amerikanerne er efter George W. Bushs' brændte jords politik, to katastrofale olympiske nederlag (New York 2012, Chicago 2016) og en række andre sportspolitiske fallitter i en sådan choktilstand og uden en idrætsleder med format, at de ikke tør vove en ny ansøgning om værtskabet for legene i 2020.

Nye kræfter får indflydelse i forbund

Den kontinentale fordeling af megaevents i de kommende år er kun ét argument af flere: Den, der analyser de vigtigste positioner i olympiske specialforbund, vil også her kunne fastslå en udvikling i retning af, at nye kredse får indflydelse.

For eksempel i FIFA. Her blev den man-

fortsættes...

Nye studentermedhjælpere hos Idan

Idan har ansat to nye studentermedhjælpere.

Nynne Mortensen er startet hos Idan i København. Hun studerer cand. soc. i politisk ledelse og kommunikation ved CBS. Hun er desuden bachelor i samfundsvidenskab fra RUC og administrationsøkonom fra Danmarks Forvaltningshøjskole.

Samtidig fortsætter Anders Christian Larsen som studentermedhjælper på Idan og Play the Games kontor i Aarhus, hvor han har været i praktik de seneste måneder. Anders er bachelorstuderende ved Institut for Idræt på Aarhus Universitet.

Idan deltager i medieundersøgelse

I 2005 blev undersøgelsen International Sports Press Survey gennemført i ti lande med henblik på at skabe overblik over idrætsindholdet i de skrevne medier i en række lande.

Nu gennemføres undersøgelsen igen. Der skal indsamles nye data om idrætsindholdet i de skrevne medier i 22 lande, og udviklingen, der er sket siden 2005, skal analyseres.

Idan er ansvarlig for den danske indsamling af artikler i de til undersøgelsen udvalgte avismedier i en periode hen over foråret 2011.

Resultaterne af medieundersøgelsen bliver præsenteret på Play the Game-konferencen i Köln i oktober. Idan vil præsentere resultater fra undersøgelsen af de danske medier.

NYT I IDANS VIDENSBANK

Åbne fodboldbaner i dagtimerne

Hvidbogen ser nærmere på de forebyggende og sundhedfremmende elementer såvel som det sociale og netværksdannende deltagerne i fodboldtræning havde i de to kommuner, Vanløse og Skovlunde. Hvidbogen giver 20 konkrete anbefalinger til, hvordan man i kommunalt regi kan arbejde med at etablere motionstilbud, der skaber flere aktive.

Birgitte Rejkjær Krustrup, Stine Fryndendal Nielsen og Laila Susanne Ottesen, Institut for Idræt, Københavns Universitet, 2011

Fysisk aktivitet; omfang, tilrettelegging og social ulighed

Rapporten fra Norge belyser den fysiske aktivitet blandt nordmændene ved bl.a. at undersøge social ulighed i relation til fysisk aktivitet, valg af idrætsaktiviteter og brug af idrætsanlæg.

Gunnar Breivik, Trond Svela Sand, Kolbjørn Rafoss, Jan Ove Tangen, Anne-Karine Halvorsen Thorén, Tore Edvard Bergaust, Knut Bjørn Stokke m.fl.

Download eller find links til rapporterne i vidensbanken på Idan.dk.

Foto: U.S. Army/Flickr

Offentligt har der været stille om Kina siden Beijing-legene i 2008, men insidere forventer, at de kinesiske ledere vil søge større indflydelse i international sportspolitik i de kommende år.

geårige vicepræsident Chung Mong-Joon (Sydkorea), en milliardær fra Hyundai-dynastiet, i begyndelsen af januar afløst af den blot 35-årige jordanske Prins Ali, bror til kong Abdullah II. Det jordanske kongehus leverer, selvom det ikke er velsignet med boblende oliekluder og gaslagre som Qatar og Rusland, en betagende OL-performance: Prinsesse Haya, søster til prins Ali og kone nummer to til herskeren af Dubai, har siden 2006 været præsident for det internationale rideforbund og er i denne egenskab IOC-medlem. Hendes bror Feisal, præsident for den nationale olympiske komité i Jordan, blev i Vancouver for et år siden også taget i ed som IOC-medlem. Den mægtigste olympiske familie sidder altså i Amman.

Ikke langt derfra, i dværgstaten Qatar, sysler emiren Hamad og hans barndomsven Mohamed Bin Hammam i øjeblikket med en af årets, måske årtiets, mest spektakulære magtovertagelser. Bin Hammam udfordrer den 1. juni 2011 på FIFAs kongres i Zürich den siddende præsident, Joseph Blatter. Den mand, som han bevisligt sikrede stemmer med emirens penge i to usædvanligt beskidte valgkampe – i 1998 mod Lennart Johansson (Sverige) og i 2002 mod Issa Hayatou (Cameroun). 70-80 af de 208 nationale forbund i FIFA skal Bin Hammam allerede have sikret sig. Han har to måneder til sikre sig cirka 30 ekstra stemmer.

Alt er til salg

Ifølge alle nyheder og rygter fra stenørke-

nen Doha synes intet umuligt. I miljøet gælder: Alt er til salg. Hvem ved det bedre end Bin Hammam, der sidder i FIFAs finanskomité og i et årti har siddet på udviklingsprogrammet og derudover har uddelt emirens penge blandt især de fattige lande i Afrika og Asien? Hvem ved det bedre end Vladimir Putin, bejleren til IOC-præsidentposten?

Siden den 2. december 2010 må man tro alt og bekymret forvente det værste. Her blev Putin i øvrigt også spurgt, hvad han efter så mange succeser i sportsarenaen stadig måtte ønske. "Russisk sejr," sagde han. Han kan ikke få nok. Herefter forlod han podiet, dog ikke uden først at levere et folkeligt visdomsord: "Hos i Rusland siger vi: Den, der ikke tager chancer, drikker ikke champagne."

Jens Weinreich

Jens Weinreich er freelancejournalist med base i Tyskland og speciale i international sportspolitik. Han er bl.a. kendt for sine journalistiske afdækninger af korrupsion i sport og magtforholdene i såvel FIFA som IOC.

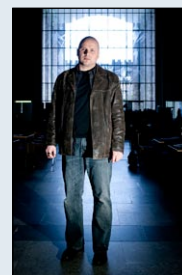
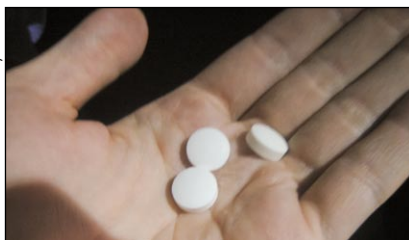

Foto: Play the Games/Jens Astrup

Læs mere på Jens Weinreichs tyske blog: www.jensweinreich.de.

>> KALENDEREN

Foto: Russel Berniz/Flickr

Dopingkonference i Aarhus

18.-19. august 2011: Det Internationale Netværk for Humanistisk Dopingforskning, der har til huse på Institut for Idræt ved Aarhus Universitet, inviterer til sin fjerde konference i dagene den 18. og 19. august 2011.

Under overskriften 'Anti-doping – rational politics or moral panic' lægger konferencen op til en diskussion af rationalet bag og konsekvenserne af kampen mod doping, som praksis ser ud i dag.

En række nationale og internationale forskere med ekspertise på dopingområdet er at finde blandt oplægsholderne på konferencen, hvor emner som bl.a. myter om doping, biologiske pas og mediernes formidling af doping vil være på programmet.

WADA's generalsekretær, David Howman, er ligeledes blandt oplægsholderne.

Konferencen bliver afholdt på Aarhus Universitet.

Læs mere om tilmelding og indhold på konferencen på www.doping.au.dk.

De frivillige og kommunen

15. juni 2011: Center for Offentlig Kompetenceudvikling inviterer i samarbejde med Center for frivilligt socialt arbejde til konference om samarbejde mellem kommuner og frivillige under overskriften 'Hvad vil din kommune med de frivillige? – Visioner og handlinger'.

Med afsæt i regeringens civilsamfundsstrategi, hvor ambitionen er en mere systematisk inddragelse af frivillige og civilsamfundet i den sociale indsats, retter konferencen fokus i retning mod kommunernes muligheder for at indfri strategien.

Konferencen vil diskutere, hvad kommunerne vil med at samarbejde med de frivillige og civilsamfundet, men samtidig vil konferencen også komme nærmere ind på, hvordan det er muligt at udmønte strategierne i den daglige praksis.

Målgruppen for konferencen er frivilligkonsulenter, ledere, politikere og særligt interesserede medarbejdere i kommunerne.

Konferencen finder sted torsdag den 15. juni 2011 i Torvehallerne i Vejle. Sidste frist for tilmelding er den 13. april.

Læs mere om konferencen og tilmelding på www.frivillighed.dk.

Foto: Jean-Etienne Minh-Duy Poirrier/Flickr

Europa vil på banen

Analyse: EU's institutioner forbereder sig på at spille en stærkere rolle på idrætsområdet. Indtil videre ser EU idrætsområdet an i en proces, der rummer store muligheder for at styrke en dansk idrætspolitisk dagsorden.

Af Henrik H. Brandt, Idrættens Analyseinstitut

I januar udsendte Europa-Kommissionen en såkaldt 'meddelelse' om 'Udvikling af sportens europæiske dimension'. Papiret er en status over de områder, hvor Kommissionen fremover vil spille en aktiv rolle og tage initiativer i den europæiske idrætspolitik.

I den hjemlige debat kan sådanne meddelelser fra EU om 'udvikling af sportens europæiske dimension' nemt udløse rygmarvsreaktioner om bureaukratisk indblanding fra Bruxelles i den autonome

danske idrætsmodel, men de europæiske institutioners stigende interesse for idrætten rummer også en historisk mulighed for at styrke og udbrede den danske opfattelse af en demokratisk idrætsbevægelse og for at sætte initiativer i gang, der kan skabe merværdi for idrætten i Danmark og resten af EU-landene.

Men hvor står EU netop nu i forhold til idrætspolitikken?

Med Lissabon-traktaten blev tidligere løse erklæringer om idrætten i EU's grundlag for første gang afløst af en traktatfæstet

fortsættes...

Lissabon-traktatens formuleringer om idræt

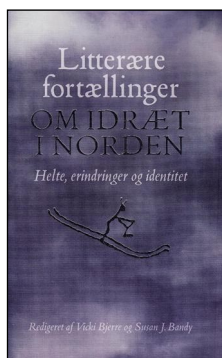
Lissabon-traktaten er den nyeste tilpasning af spillereglerne for EU's opbygning og beslutningsprocesser. Lissabontraktatens trådte i kraft i december 2009 og giver for første gang EU en formel kompetence til at tage idrætspolitiske initiativer og formulere en sammenhængende idrætspolitik. EU's kompetence reguleres i traktatens artikel 165, der bl.a. har følgende formulering om EU's rolle i idrætten:

Unionen bidrager til fremme af sport i Europa og tager i den forbindelse hensyn til sportens specifikke forhold, dens strukturer, der bygger på frivillighed, og dens sociale og uddannende funktion.

Unionens rolle udmøntes blandt andet i følgende formelle målsætning:

..at udvikle sportens europæiske dimension ved at fremme retfærdighed og åbenhed i sportskonkurrencer og samarbejde mellem de organisationer og myndigheder, der har ansvar for sport, samt ved at beskytte sportsudøvernes, især de yngstes, fysiske og moralske integritet.

Traktatteksten lægger op til samarbejde med tredjelande og internationale organisationer på området, lige som teksten understreger, at der ikke er tale om "nogen form for harmonisering af medlemsstaternes love og administrative bestemmelser."

Litterære fortællinger om idræt

Som den første af sin slags samler antologien 'Litterære fortællinger om idræt i Norden' et udvalg af den idrætslitteratur, der gennem århundreder er skrevet i de nordiske lande.

Gennem litteratur fra Danmark, Færøerne, Finland, Grønland, Island, Norge og Sverige går bogen tæt på det karakteristiske ved idrætten og den fysiske kultur i Norden.

Herunder sætter antologien særligt fokus på en række temaer som eksempelvis den nordiske helt, der gennem udvalgte tekster bliver beskrevet helt tilbage fra den oldnordiske litteratur og frem til den moderne tid.

Blandt andre temaområder kan nævnes kønsperspektivet i idrætslitteraturen, fodbold, bevægelsens poesi og idrætskrimier.

Antologien inddrager en lang række litterære tekster fra de forskellige nordiske lande, hvor idræt står som en væsentlig del af kulturlivet. Der er dog en lille overvægt af tekster fra Danmark. Med de mange udvalgte tekster forsøger antologien at vise et repræsentativt udsnit af idrætslitteraturen i Norden.

Med afsæt i teksterne forsøger antologien samtidig at komme tættere på den fysiske kultur, kropskulturen og betydningen af idrætten, som er kendetegnende for landene.

Det er prominente forfatternavne, hvis tekster har fundet vej til antologien, og tidsmæssigt spænder teksterne vidt. De kommer bl.a. omkring de islandske sagaer, over Saxos fortællinger om Harald Blåtand til Piet Heins 'Sports-gruk', ligesom forfattere som Karen Blixen, Jørgen Leth og Knut Hamsun også er repræsenteret med tekster.

Ditte Toft

Litterære fortællinger om idræt i Norden. Helte erindringer og identitet

Vicki Bjerre og Susan J. Bandy (red.)

Aarhus Universitetsforlag

437 sider

Pris: kr. 448,00

Foto: Julius Volz/Flickr

Det kan blive Danmark chance, at EU vil fokusere på at fremme den brede idrætsdeltagelse i Europa.

kompetence (artikel 165, se boksen på forrige side) til at tage initiativer på idrætsområdet og formulere en idrætspolitik som supplement til medlemslandenes vidt forskellige organisering på idrætsområdet.

I praksis betyder artikel 165 ikke, at idrætsorganisationerne med henvisning til artiklens ordlyd om 'hensyn til sportens specifikke forhold' kan gøre, hvad de vil.

En stor del af idrætten er udtryk for økonomisk aktivitet over grænser, og derfor skal idrætsorganisationer og klubber fortsat respektere de overordnede regler for det indre marked. Store idrætsorganisationer som IOC, UEFA eller FIFA kan ikke henvise til artikel 165 og se stort på generelle arbejdsmarkedsregler i kontrakter og transfersystemer eller sælge billetter, sponsorater og tv-rettigheder uden respekt for udbuds- og konkurrencereglerne i EU.

Omvendt sikrer Artikel 165 imod en ufølsom tolkning af EU-regelværket, så sportslige regler om eksempelvis kønsopdelte konkurrencer eller landshold forbeholdt spillere af en bestemt nationalitet kommer i fare, selv om sådanne regler i en ortodoks fortolkning af det indre markeds grundprincipper strengt taget kunne være ulovlige.

Få EU-midler til idrætten

Mere nyskabende er derfor den del af Artikel 165, der åbner for, at Unionen direkte kan 'bidrage til fremme af sport'.

Hidtil har idrættens manglende placering i traktatværket forhindret EU i at have sammenhængende sportsprogrammer eller budgetlinjer specifikt møntet på idrætspolitiske initiativer. EU-systemet har kun haft berøringer med idrætten, fordi

idræt påvirkes af generelle europæiske regler eller kan indpasses i generelle programmer for eksempelvis økonomisk udvikling, integration, sundhed eller uddannelse. I fremtiden kan EU tage selvstændige idrætspolitiske initiativer.

Siden udarbejdelsen af den såkaldte 'Hvidbog om idræt' fra 2007 har Europa-Kommissionens lille idrætskontor i Bruxelles allerede lanceret en række små såkaldte 'forberedende foranstaltninger', hvor aktører på tværs af grænser samarbejder om konkrete projekter på områder som fysisk aktivitet, integration, motionsdoping, ligestilling m.m. Budgettet til de forberedende foranstaltninger er dog så beskedent i forhold til idrættens samlede pengestrømme, at det ikke er voldsomt interessant i det store billede.

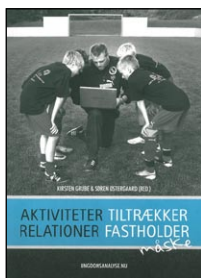
Reelt er EU-systemet altså trods artikel 165 fortsat relativt tandløst, indtil den nye kompetence følges op af et budget af betydning til idrætsformål. EU-systemet opererer med syvårige overordnede budgetrammer, og de forberedende aktioner tjener sammen med diverse høringer og arbejdsgrupper til at klæde Kommissionen på til en mere sammenhængende idrætspolitik og langt mere omfattende programmer, forskningsinitiativer og støtteordninger i fremtiden. Det er endnu usikkert, om medlemslandene sætter midler af til et substantielt budget til idrætsformål i den næste syvårige budgetramme fra 2014.

Stort potentiale for dansk idræt

Men hvad er så det langsigtede potentiale ved EU's nye kompetence?

EU's mere aktive rolle rummer masser

fortsættes...

Aktiviteter tiltrækker, relationer fastholder – måske

Center for Ungdomsstudier og Religionspædagogik har hvert femte år siden 1995 gennemført en undersøgelse af hverdagsliv og værdier blandt unge i 7.-9. klasse.

I bogen 'Aktiviteter tiltrækker, relationer fastholder – måske' præsenteres resultaterne af 2010-undersøgelsen, som har haft særligt fokus på de unges fritid og arenaerne, de bevæger sig i, når klokken har ringet ud efter sidste time i skolen.

Det er flertallet af de unge, som lever et helt almindeligt ungdomsliv, der er genstand for undersøgelsen. Hvordan agerer de, og hvad er det, der optager flertallet af de unge i Danmark?

Bogen konkluderer, som titlen fortæller, at aktiviteter tiltrækker, og relationer fastholder, men under forudsætning af, at der er kvalitet i begge dele. Samtidig går bogen tæt på, hvad aktørerne, som de unge møder i fritiden, gør godt, hvad de kan gøre bedre, og ikke mindst hvor fremtidens udfordringer ligger.

Ditte Toft

Aktiviteter tiltrækker, relationer fastholder – måske

Kirsten Grube og Søren Østergaard

Ungdomsanalyse.nu

194 sider

Pris: kr. 249,00

Nyhedsbrevet Overblik
Nummer 39 - 14. april 2011

Udgiver:
Idrættens Analyseinstitut
Kanonbådsvej 12A
1437 København K

Telefon: 3266 1030
E-mail: idan@idan.dk
Hjemmeside: www.idan.dk

Redaktion:
Søren Bang, redaktør
soeren.bang@idan.dk

Ditte Toft, journalist
ditte.toft@idan.dk

Henrik Brandt, direktør (ansv.)
henrik.brandt@idan.dk

af muligheder, fordi mange af de områder, EU på medlemslandenes foranledning vil sætte fokus på, ligger til højrebænet for dansk idræt: EU kommer til at fokusere på at fremme den brede idrætsdeltagelse, integration og frivillighed i idrætten med målrettede programmer og forskningsinitiativer.

På disse områder har Danmark efter EU-standard en særdeles veludviklet idrætssektor og debat og store mængder data og erfaringer, som vil blive efterspurgt i fremtidige initiativer. Kommissionen baserer i høj grad sine initiativer på sammenlignelige data eller på udveksling af konkrete erfaringer, men i dag mangler EU-kommissionen viden og sammenlignelige data på tværs af grænser på en række områder. Her vil dansk idræt og danske forskningsinstitutioner stå stærkt som leverandør af viden og erfaringer på de mere breddeidrætsorienterede områder.

Omvendt kan danske aktører få glæde af det arbejde for at få et samlet økonomisk overblik over idrætssektorens betydning i EU-landene – de såkaldte Sport Satellite Accounts – som EU har sat i gang i flere lande, men hvor Danmark ikke er med på vognen endnu. Idrætssektoren fylder over to procent af bruttonationalproduktet i EU og rummer et betydeligt vækstpoteiale.

Hvis dansk idræt med Kulturministeriet, idrætsorganisationer og forskningsinstitutionerne som aktive medspillere tager målrettede initiativer i forhold til den evidensbaserede politikudformning, vil det være en sikker vej til større dansk indflydelse på idrætspolitikken i Europa og en stærkere stilling i forhold til mulige fremtidige støtteordninger på europæisk plan.

En chance for den brede idræt

Et anden interessant perspektiv for dansk idræt og danske værdier ligger i Europa-Kommissionens erklærede fokus på idrættens organisering og såkaldt 'god forvaltningspraksis'.

På mange måder er et EU uden en stærk organisering på idrætsområdet i lommen på de stærkeste organisationer som eksempelvis UEFA, IOC, Premier League og andre rige organisationer med ressourcer til at følge og påvirke den idrætspolitiske dagsorden i Bruxelles.

Naturligvis har sådanne organisationer legitime økonomiske interesser at varetage, men takket være EU-Kommissionens bredere konsultationer og høringer på idrætsområdet i de senere år har EU-systemet i stigende grad fået øjnene op for, at de stærke idrætsorganisationer langt fra

repræsenterer hele spektret af interesser og idrætsudfoldelse i medlemslandene.

Helt konkret støtter man ikke nødvendigvis den brede idrætsdeltagelse i Europa mest effektivt ved at give prestigefulde organisationer som IOC eller UEFA frit slag i forhold til salg af tv-rettigheeder, billetter eller udnyttelse af ophavsrettigheder til reklame- eller spilleformål.

Det er reelt kun en brøkdel af pengene, der siver ned til græsrodderne, mens de vigtigste bidrag til den brede idræt kommer fra lokale myndigheder, frivilligt arbejde, statslige bidrag eller nationale spilleselskaber og ikke fra 'sporten som en sammenhængende pyramidemodel, hvor eliten finansierer bredden', som de stærke organisationer ofte argumenterer for i kampen for at undgå EU's indblanding i deres anliggender.

I Kommissionens tilgang ligger en løftet pegfinger til den internationale idrætsverden: Hvis idrættens magtfulde internationale organisationer og forbund fortsat ønsker friheder i forhold til EU eller statslig indblanding, skal de også vise sig ansvarligt voksent i forhold til at håndhæve 'demokrati, gennemsigtighed og klare ansvarsforhold og inddragelse af brede interesser i beslutningerne' i egne rækker.

Med andre ord ligger der i EU's styrkede rolle på idrætsområdet en mulighed for, at Europa med EU som mulig katalysator fremover vil gå langt mere kritisk til den udemokratiske udvikling og de store problemer med korruption, manipulation og uigennemsigtige pengestrømme, der i disse år træder stadigt tydeligere frem i den internationale idrætsverden.

Læs mere om EU og idræt

- Meddelelse fra Kommissionen til Europa-Parlamentet, Rådet, Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget. Udvikling af sportens europæiske dimension. *Europa-Kommissionen, januar 2011.*
- Hvidbog om Idræt. *Europa-Kommissionen. 2007*
- The Lisbon Treaty and EU Sports Policy. Study. *Directorate general for Internal Policies. Policy Department B: Structural and Cohesion Policies. Culture and Education. 2010.*
- Grassroots Sport and The European Union. *House of Lords, European Union Committee. April 2011*
- Kommissionens idrætskontor: ec.europa.eu/sport/index_en.htm